

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, dnia 7 sierpnia 2025 r.

PS-II.431.7.2025.13

Pani
Bernadeta Markiewicz
Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Pniewach
ul. Wolności 1
62-045 Pniewy

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), zwanej dalej *ustawą*, *ustawą o pomocy społecznej* lub określanej skrótem *ups*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził kontrolę doraźną w Centrum Usług Społecznych w Pniewach, z siedzibą pod adresem: ul. Wolności 1, 62-045 Pniewy, zwanym dalej *Centrum* lub *CUS*.

Kontrolę przeprowadzono w celu sprawdzenia prawidłowości udzielania wybranych świadczeń z pomocy społecznej wskazanych w art. 17 ust. 1 ustawy *o pomocy społecznej* w rodzinie Państwa J. w związku ze zgłoszeniem, które wpłynęło w przedmiotowej sprawie do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w dniu 21 lutego 2025 r. Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od dnia 01.01.2024 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie oględzin dokumentacji prowadzonej w Centrum Usług Społecznych w Pniewach oraz wyjaśnień i oświadczeń uzyskanych od Dyrektora Centrum – p. Bernadety Markiewicz. Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli z dnia 13 czerwca 2025 r., do którego Dyrektor CUS wniosła zastrzeżenia zgodnie z § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. *w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej* (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.). Ww. zastrzeżenia nie zostały w całości uwzględnione. W dniu 23 lipca 2025 r. Dyrektor CUS podpisała protokół pokontrolny wraz z aneksem nr 1.

Zgodnie z § 17 ust 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. *w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej* „Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych”.

W toku kontroli ustalono, że Jednostka działa na podstawie statutu nadanego uchwałą nr LIX/462/23 Rady Miejskiej Pniewy z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej o nazwie: Centrum Usług Społecznych w Pniewach poprzez przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Pniewach w Centrum Usług Społecznych w Pniewach oraz nadania jej statutu.

Zasady wewnętrznej organizacji, strukturę i zakres działania CUS w okresie objętym kontrolą określał Regulamin organizacyjny Centrum Usług Społecznych w Pniewach, przyjęty Zarządzeniem nr 1/2024 Dyrektora Centrum Usług Społecznych z dnia 2 stycznia 2024 r.

w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Usług Społecznych w Pniewach.

W odniesieniu do zasobów kadrowych i kwalifikacji kadry stwierdzono, że osoba pełniąca funkcję Dyrektora CUS spełnia wymogi kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy *o pomocy społecznej* dla osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Pracownicy socjalni także posiadają wykształcenie oraz wymagany przepisami staż pracy.

Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono negatywnie.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzonej na rzecz rodziny „X” pracy socjalnej, mającej na celu przeciwdziałanie trudnej sytuacji życiowej, w jakiej znalazła się rodzina, której dokumentacja została poddana analizie w toku kontroli, w tym:
 - a) w 2 kartach pracy socjalnej dot. rodziny „X” w okresie od dn. 17.02.2025 r. do dn. 24.02.2025 r. brak informacji z jakim skutkiem zostały wykonane prace porządkowe przez synów,
 - b) w okresie od dn. 27.03.2025 r. do dn. 25.04.2025 r. w rodzinie w prowadzonym monitoringu usług opiekuńczych oraz funkcjonowania rodziny przez pracownika socjalnego nie wskazano oceny jakości, skuteczności i efektywności świadczonych usług opiekuńczych,
 - c) dot. rodziny „X” przy podejmowaniu decyzji pracownik socjalny nie wziął pod uwagę wszystkich czynników społecznych, co doprowadziło do złej oceny i nieadekwatnej pomocy,
 - d) brak odpowiedniej reakcji pracownika socjalnego podczas wizytowania rodziny „X” zwłaszcza w pierwszych dniach od przyjęcia zgłoszenia,
 - e) brak współpracy pracowników CUS z innymi instytucjami w przypadku rodziny „X”,
 - f) brak prowadzonej w sposób rzetelny dokumentacji przez pracownika socjalnego,
 - g) przekazywanie sprzecznych informacji dotyczących rodziny „X” przez Dyrektora CUS.

Opisane powyżej sytuacje są niezgodne z art. 6 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej, art. 17 ust. 1 pkt 10, art. 45 oraz art. 119 ustawy o pomocy społecznej.

2. Nieprawidłowości stwierdzone w postępowaniach administracyjnych, dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej, w tym:
 - a) błędy w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych:
 - w jednym przypadku podczas przeprowadzania rodzinnego wywiadu w rodzinie „X” dnia 20.02.2025 r. nie uwzględniono wszystkich członków rodziny,

- w jednym przypadku dot. rodziny „X” błędnie wyliczono kwotę odpłatności za pobyt klientki w Rodzinnym Domu Pomocy w miesiącu II/2025 r.,

Ww. jest niezgodne z art. 107 ust. 1 ustawy oraz rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3. W przypadku 4 osób zatrudnionych na umowę zlecenie do realizacji usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych w formie pomocy sąsiedzkiej stwierdzano brak oświadczenia o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług, **co jest niezgodne z art. 50 ust. 4a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.**
4. W przypadku 5 osób zatrudnionych na umowę zlecenie do realizacji usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych w formie pomocy sąsiedzkiej stwierdzono brak zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy, **co jest niezgodne z art. 50 ust. 4a pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.**
5. Nieprawidłowości w podstawach prawnych decyzji administracyjnych, opisane szczegółowo w protokole kontroli, polegające na: w przypadku jednej decyzji nieprecyzyjnego przywołania Zarządzenie nr 565/24 Burmistrza Gminy Pniewy do podpisywania decyzji administracyjnych, w jednym przypadku brak podpisania decyzji przez Dyrektora CUS z upoważnienia Burmistrza oraz w przypadku części decyzji poddanych kontroli niepowołaniu przepisów istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, powoływaniu nieprecyzyjnie art. ups, kpa, a także w przypadku jednej decyzji brak części prawnej uzasadnienia oraz w pouczeniu brak punktów od 1 do 3, **co jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 4, 6 i 8 kodeksem postępowania administracyjnego.**
6. Nieprawidłowo skonstruowany regulamin organizacyjny Centrum w którym wpisano, że „Dyrektor jest zatrudniany i zwalniany przez Burmistrza Gminy Pniewy (...)” **co jest niezgodne z art. 25 ust. 1 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.**

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

1. Na pierwszy dzień kontroli pracownik zatrudniony na stanowisku starszego pracownika socjalnego nie posiadał aktualnego zakresu czynności po otrzymaniu awansu na wyższy stopień zawodowy.
2. Uchybienia w decyzjach administracyjnych, szczegółowo opisane w protokole kontroli, polegające na nieprecyzyjnym (bez wskazania konkretnego ustępu, punktu czy paragrafu odnoszącego się do indywidualnej sytuacji) powoływaniu przepisów w podstawach prawnych decyzji.
3. W części kwestionariuszy wywiadów środowiskowych stwierdzono uchybienia polegające na: nieuzupełnieniu niektórych rubryk, braku dat przy podpisie klienta.

4. W kilku przypadkach stwierdzono uchybienia w zakresie dokumentacji gromadzonej w toku postępowania, opisane szczegółowo w protokole kontroli, polegające m.in. na: braku daty lub pieczętki służbowej pracownika.
5. Brak pisemnego potwierdzenia prowadzonego nadzoru przez Dyrektora CUS nad realizacją usług opiekuńczych.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Wyeliminowanie nieprawidłowości w wydawanych decyzjach administracyjnych w sprawach uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej:
 - a) powoływanie w podstawach prawnych decyzji przepisów znajdujących zastosowanie w sprawie, zgodnie z ustalonym stanem faktycznym i sytuacją klienta lub rodzajem świadczenia, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt 4 kodeksu postępowania administracyjnego,
 - b) kompletowanie dokumentacji zgodnie z art. 107 ust 5b ustawy o pomocy społecznej,
 - c) tworzenie decyzji zgodnie z art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego.
2. Konstruowanie uzasadnienia decyzji w taki sposób aby zawierało uzasadnienie faktyczne oraz prawne, a także wyjaśnienie tych przepisów, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia, co będzie zgodne z art. 107 § 3 kodeksem postępowania administracyjnego.
3. W przypadku osób i rodzin ze stwierdzonymi trudnościami w funkcjonowaniu, w tym w przypadku rodziny, której sytuacja została poddana analizie w toku kontroli – realizację ustawowego zadania gminy o charakterze obowiązkowym określonego w art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, tj. pracy socjalnej.
4. Stosowanie się do zapisów art. 45 ustawy o pomocy społecznej, tj. świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin, w celu poprawy ich funkcjonowania w środowisku, rozwijania i wzmacniania aktywności i samodzielności życiowej, przy wykorzystaniu właściwych metod i technik pracy, w tym kontraktów socjalnych lub projektów socjalnych.
5. Realizację przez pracowników socjalnych pracujących z rodziną, której sytuacja poddawana była analizie w toku kontroli oraz wszystkich innych pracowników OPS ustawowych zadań określonych w art. 119 ustawy o pomocy społecznej, poprzez:
 - a) przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, służących faktycznemu ustaleniu sytuacji osób i rodzin oraz mających na celu zrozumienie potrzeb rodzin i wyzwań, a także weryfikowanie podejmowania przez klientów działań, do których zobowiązali się w czasie przeprowadzanych wywiadów oraz bieżący monitoring sytuacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym,
 - b) udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, rodzinom, grupom i społecznościom, które dzięki tej pomocy będą

- zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokajać niezbędne potrzeby życiowe,
- c) pomoc w uzyskaniu dla osób lub rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe,
 - d) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania problemów oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych, a także reagowanie w sposób właściwy na sygnały innych instytucji dotyczące występujących w rodzinie problemów, poprzez przekazywanie ich do innych organów i instytucji, ale także poprzez samodzielne weryfikowanie opisanych w pismach sytuacji.
6. Dochowanie należytej staranności przy sporządzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: rzetelne i dokładne wypełnianie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych, uzupełnianie ich o wszystkie niezbędne informacje, służące ustaleniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, wszystkich członków rodziny co będzie zgodne z art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
 7. Dochowanie należytej staranności przy konstruowaniu decyzji administracyjnych, tj., powoływanie w podstawach prawnych przepisy adekwatne do ustalonej sytuacji i rozstrzygnięcia, na których organ oparł się wydając decyzję, z podaniem konkretnych jednostek redakcyjnych, stosowanie pouczeń dostosowanych do rodzaju decyzji, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kodeksu postępowania administracyjnego.
 8. Spowodowanie wprowadzenia zmiany w zapisach regulaminu organizacyjnego CUS dotyczące zatrudniania i zwalniania Dyrektora CUS, tak aby było zgodne z art. 25 ust. 1 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Ponadto rekomenduje:

1. Przechowywanie w aktach osobowych pracowników aktualnych i podpisanych zakresów czynności.
2. Wyeliminowanie stwierdzonych w toku kontroli uchybień związanych z wydanymi decyzjami administracyjnymi, w tym przy konstruowaniu podstaw prawnych decyzji administracyjnych, uwzględnianie tylko tych paragrafów, ustępów oraz punktów przywoływanych artykułów, które mają zastosowanie w danym stanie faktycznym, sytuacji klienta lub rodzaju świadczenia będącego przedmiotem decyzji.
3. Konstruowanie uzasadnień decyzji, tak aby zawierały opis ustalonego stanu faktycznego dopasowanego do indywidualnej sprawy oraz wyjaśnienie przepisów znajdujących się w podstawach prawnych decyzji.
4. Dochowanie należytej staranności przy sporządzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: rzetelne i dokładne wypełnianie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych, tak aby zawierały wszelkie informacje służące ustaleniu sytuacji klienta, uzupełnianie ich o daty oraz podpisy w wymaganych miejscach.

5. Dochowanie należytej staranności w zakresie kompletowania dokumentacji w toku postępowania w tym: opatrywanie ich datami oraz podpisami pracowników pozwalającym na identyfikację osoby dokonującej wpisu, weryfikowanie poprawności wypełniania druków przez klientów.
6. Uzupełnianie prowadzonych w centrum kart pracy socjalnej o jak najdokładniejsze informacji dotyczące sytuacji osób wymagających wsparcia oraz podejmowanych przez pracowników działań, ich efektów oraz bieżącej sytuacji osób objętych wsparciem.

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Pani prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Jarosław Szurka – Burmistrz Gminy Pniewy

ul. Dworcowa 37

62-045 Pniewy